

LITERATURA OŚWIECENIA

Opracowania obowiązkowe

1. Mieczysław KLIMOWICZ, *Oświecenie*, wyd. 8, Warszawa 2002 i wydania wcześniejsze.
2. *Pisarze polskiego oświecenia*, t. 1–3, pod red. Teresy Kostkiewiczowej i Zbigniewa Golińskiego, Warszawa 1992–1996 [tu sylwetki i teksty następujących autorów: t. 1: S. Konarski, J. Baka, J. Kitowicz; t. 2: H. Kołłątaj, S. Staszic; t. 3: J.P. Woronicz, C. Godebski].
3. Ryszard PRZYBYLSKI, *Klasycyzm i sentymentalizm po trzecim rozbiore (1795–1830)*, w: Alina WITKOWSKA, Ryszard PRZYBYLSKI, *Romantyzm*, wyd. 8, Warszawa 2002 i wydania wcześniejsze.

Teksty obowiązkowe polskie

1. *Świat poprawiać – zuchwałe rzemiosło. Antologia poezji polskiego oświecenia*, oprac. Teresa Kostkiewiczowa, Zbigniew Goliński, Kraków 2004 [wyd. pierwsze: Warszawa 1981]. Tu: Elżbieta Drużbacka, Franciszek Bohomolec, Wiersze anonimowe z okresu konfederacji radomskiej, barskiej i pierwszego rozbioru, Adam Stanisław Naruszewicz, Stanisław Trembecki, Józef Szymanowski, Konstancja Benisławska, Franciszek Dionizy Kniaźnin, Tomasz Kajetan Węgierski, Jan Ancuta, Józef Wybicki, Franciszek Zabłocki, Jakub Jasiński, Wiersze anonimowe doby Sejmu Wielkiego, targowicy i powstania kościuszkowskiego, Józef Morelowski, Alojzy Feliński.
2. Wojciech BOGUSŁAWSKI, *Cud albo Krakowiaki i Górale*, oprac. Mieczysław Klimowicz, wyd. 2 zmien., Wrocław 2005, BN I 162; lub inne wydania, np. Wojciech BOGUSŁAWSKI, *Cud mniemany albo Krakowiacy i górale*, Kraków 2002.
3. Alojzy FELIŃSKI, *Barbara Radziwiłłówna*, w: *Polska tragedia neoklasycystyczna*, oprac. i wstęp Dobrochna Ratajczak, Wrocław 1989, BN I 260; lub inne wydania, np. Alojzy FELIŃSKI, *Barbara Radziwiłłówna*, Kraków 2003.
4. Franciszek KARPIŃSKI, *Wiersze wybrane*, wybór, wstęp, oprac. Tomasz Chachulski, Wrocław 1997, BN I 89; lub Franciszek KARPIŃSKI, *Wiersze zebrane*, cz. 1, wydał Tomasz Chachulski, Warszawa 2005, BPPO t. 5 (<http://ibl.waw.pl/5bppocr.pdf>).
5. Ignacy KRASICKI, *Bajki*, oprac. Zbigniew Goliński, Wrocław 1975, BN I 220; lub inne wydania, np. Ignacy KRASICKI, *Dzieła wybrane*, t. 1, oprac. Zbigniew Goliński, Warszawa 1989.
6. Ignacy KRASICKI, *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki*, oprac. Mieczysław Klimowicz, wyd. 7 zmien., Wrocław 1975, BN I 41; lub inne wydania, np. Ignacy KRASICKI, *Mikołaja*

- Doświadczyńskiego przypadki*, w: idem, *Dzieła wybrane*, t. 2, oprac. Zbigniew Goliński, Warszawa 1989.
7. Ignacy KRASICKI, *Monachomachia*, w: idem, *Monachomachia i Antymonachomachia*, wstęp i oprac. Zbigniew Goliński, wyd. 2 zmienione, Wrocław 1977, BN I 197; lub inne wydania, np. Ignacy KRASICKI, *Dzieła wybrane*, t. 1, oprac. Zbigniew Goliński, Warszawa 1989.
 8. Ignacy KRASICKI, *Myszeidos. Pieśni X*, oprac. Julian Maślanka, Wrocław 1982, BN I 244; lub inne wydania, np. Ignacy KRASICKI, *Dzieła wybrane*, t. 1, oprac. Zbigniew Goliński, Warszawa 1989.
 9. Ignacy KRASICKI, *Powieści wschodnie* (tu: *Hamid, Kadur, Azem*), w: idem, *Dzieła wybrane*, t. 2, oprac. Zbigniew Goliński, Warszawa 1989.
 10. Ignacy KRASICKI, *Satyry i listy*, wstęp Józef Tomasz Pokrzywniak, oprac. Zbigniew Goliński, wyd. 3 popraw., Wrocław 1999, BN I 169; lub inne wydania, np. Ignacy KRASICKI, *Dzieła wybrane*, t. 2, oprac. Zbigniew Goliński, Warszawa 1989.
 11. Adam Stanisław NARUSZEWICZ, *Satyry* (tu: *Chudy literat, Reduty, Małżeństwo*), w: idem, *Poezje zebrane*, t. 3, wydała Barbara Wolska, Warszawa 2012, BPPO t. 11 (<http://ibl.waw.pl/11bppocr.pdf>); lub inne wydania, np. Adam Stanisław NARUSZEWICZ, *Satyry*, oprac. Stanisław Grzeszczuk, Wrocław 1962, BN I 179.
 12. Julian Ursyn NIEMCEWICZ, *Powrót posła*, oprac. Zdzisław Skwarczyński, wyd. 10, Wrocław 1983, BN I 4; lub inne wydania.
 13. Jan POTOCKI, *Rękopis znaleziony w Saragossie*, oprac. François Rosset, Dominique Triaire, nowe tłum. ostatniej wersji autorskiej z 1810 roku Anna Wasilewska, Kraków 2015; lub inne wydania, np. Jan POTOCKI, *Rękopis znaleziony w Saragossie*, tekst przygot. i przypisami opatrzył Leszek Kukulski, Warszawa 1976.
 14. Stanisław TREMBECKI, *Sofjówka*, wydał Jerzy Snopek, Warszawa 2000, BPPO t. 1 (<http://ibl.waw.pl/1bppocr.pdf>); lub inne wydanie, np. Stanisław TREMBECKI, *Sofjówka*, w: idem, *Pisma wszystkie*, t. 2, wyd. krytyczne oprac. Jan Kott, Warszawa 1953.
 15. Tomasz Kajetan WĘGIERSKI, *Organy. Poema heroikomiczne*, wydała Aleksandra Norkowska, Warszawa 2007, BPPO t. 7 (<http://ibl.waw.pl/7bppocr.pdf>); lub inne wydania, np. Tomasz Kajetan WĘGIERSKI, *Organy. Poema heroikomiczne w sześciu pieśniach*, oprac. Juliusz Wiktor Gomulicki, Warszawa 1956.
 16. Maria WIRTEMBERSKA, *Malwina, czyli Domyślność serca*, oprac. i wstęp Witold Billip, Warszawa 1978; lub inne wydania utworu, np. Maria WIRTEMBERSKA, *Malwina, czyli Domyślność serca*, Kraków 2002.
 17. Franciszek ZABŁOCKI, *Sarmatyzm. Komedia w pięciu aktach*, oprac. Ludwik Bernacki, wstęp i objaśnienia uzupełnił Tadeusz Mikulski, wyd. 3, Wrocław 1954, BN I 115; lub inne wydania, np.: Franciszek ZABŁOCKI, *Sarmatyzm*, Kraków 2002; Franciszek ZABŁOCKI,

Sarmatyzm. Komedia w pięciu aktach, w: *Teatr Franciszka Zabłockiego*, t. 3: *W kontuszu i we fraku*, oprac. Janina Pawłowiczowa, Wrocław 1995.

18. Franciszek ZABŁOCKI, *Fircyk w zalotach*, oprac. Janina Pawłowiczowa, wyd. 3, Wrocław 1986, BN I 176; lub inne wydania, np. Franciszek ZABŁOCKI, *Fircyk w zalotach*, w: *Teatr Franciszka Zabłockiego*, t. 3: *W kontuszu i we fraku*, oprac. Janina Pawłowiczowa, Wrocław 1995.

Teksty obowiązkowe obce

1. Pierre Augustin Caron de BEAUMARCHAIS, *Szalony dzień, czyli Wesele Figara. Komedia w pięciu aktach prozą*, przeł. Tadeusz Żeleński (Boy), oprac. Marek Dębowski, Wrocław 1993; lub inne wydania, np. Pierre Augustin Caron de BEAUMARCHAIS, *Wesele Figara. Komedia w 5 aktach*, przekł., wstęp Tadeusz Żeleński (Boy), Warszawa 1959.
2. Pierre CORNEILLE, Jan Andrzej MORSZTYN, *Cyd albo Roderyk*, wydali Adam Karpiński, Adam Stepnowski, Warszawa 1999, BPS t. 16 (<http://ibl.waw.pl/16bps.pdf>); lub inne wydania, np. Pierre CORNEILLE, *Cyd. Tragedia w pięciu aktach*, przeł. Jan Andrzej Morsztyn, w: Pierre CORNEILLE, Jean RACINE, *Tragedie. Wybór*, Warszawa 1978.
3. Daniel DEFOE, *Przypadki Robinsona Kruzoa*, przeł. Józef Birkenmajer, t. 1, Warszawa 1971; lub inne wydania, np. Daniel DEFOE, *Przypadki Robinsona Kruzoa*, przeł. Józef Birkenmajer, t. 1, oprac. Grzegorz Sinko, Warszawa 1983.
4. Denis DIDEROT, *Kubuś Fatalista i jego pan*, przeł. Tadeusz Żeleński (Boy), weryfikacja przekładu i komentarz Elżbieta Skibińska-Cieńska, Marcin Cieński, wstęp Marcin Cieński, Wrocław 1997, BN II 243; lub inne wydania, np. Denis DIDEROT, *Kubuś Fatalista i jego pan*, przeł. Tadeusz Żeleński (Boy), Warszawa 2018.
5. Henry FIELDING, *Historia życia Toma Jonesa, czyli dzieje podrzutka*, przeł. Anna Bidwell, posł. Adela Styczyńska, t. 1–2, Łódź 1985; lub inne wydania, np. Henry FIELDING, *Historia życia Toma Jonesa czyli dzieje podrzutka*, przeł. Anna Bidwell, wiersze przeł. i posł. opatrzył Włodzimierz Lewik, t. 1–2, Warszawa 1977.
6. Johann Wolfgang GOETHE, *Cierpienia młodego Wertera*, przeł. Leopold Staff, oprac. Olga Dobijanka-Witczakowa, wyd. 4 uzup., Wrocław 2000, BN II 22; lub inne wydania, np. Johann Wolfgang GOETHE, *Cierpienia młodego Wertera*, przeł. Leopold Staff, wstęp i przypisy Marian Ursel, Warszawa 1998.
7. Pierre Ambroise François Choderlos de LACLOS, *Niebezpieczne związki, czyli Listy zebrane w jednym społeczeństwie a ogłoszone ku nauce innych*, z francuskiego przeł. Tadeusz Żeleński (Boy), przekł. uzupełnił i posłowiem opatrzył Andrzej Siemek, Warszawa 2009; lub inne

- wydania, np. Pierre Ambroise François Choderlos de LACLOS, *Niebezpieczne związki*, przeł. i wstępem opatrzył Tadeusz Żeleński (Boy), Warszawa 2014.
8. James MACPHERSON, *Pieśni z Selmy i Fingal*, w: idem, *Pieśni Osjana*, przeł. Seweryn Goszczyński, przekł. zweryfikował i oprac. Jerzy Strzetelski, Wrocław 1980, BN II 202.
 9. MOLIÈRE, *Skąpiec. Komedia w pięciu aktach*, przeł. i oprac. Tadeusz Żeleński (Boy), wyd. 14, Wrocław 1974, BN II 6; lub inne wydania, np. MOLIÈRE, *Skąpiec*, w: idem, *Wybór komedii*, przeł. Bohdan Korzeniewski, oprac. Janina Pawłowiczowa, Wrocław 2001, BN II 248.
 10. MOLIÈRE, *Świątoszek.(Tartuffe). Komedia w pięciu aktach*, przeł. i oprac. Tadeusz Żeleński (Boy), wyd. 10, Wrocław 1976, BN II 40; lub inne wydania, np. MOLIÈRE, *Tartuffe*, w: idem, *Wybór komedii*, przeł. Bohdan Korzeniewski, oprac. Janina Pawłowiczowa, Wrocław 2001, BN II 248.
 11. Antoine-François d'Exiles PRÉVOST, *Historia Manon Lescaut i kawalera des Grieux*, przeł. Tadeusz Żeleński (Boy), Kraków 1992; lub inne wydania, np. Antoine-François d'Exiles PRÉVOST, *Historia Manon Lescaut i kawalera des Grieux*, przeł. i wstępem opatrzył Tadeusz Żeleński (Boy), Warszawa 1987.
 12. Jean RACINE, *Fedra. Tragedia w pięciu aktach*, przeł. Tadeusz Żeleński (Boy), w: Pierre CORNEILLE, Jean RACINE, *Tragedie. Wybór*, Warszawa 1978; lub inne wydania, np. Jean Baptiste RACINE, *Fedra*, przeł. Artur Międzyrzecki, w: idem: *Andromacha, Berenika, Fedra*, oprac. Barbara Sosieć, Wrocław 1997, BN II 242.
 13. Jean Jacques ROUSSEAU, *Wyznania (Wybór)*, przeł. Tadeusz Żeleński (Boy), oprac. Ewa Rzadzawska, Wrocław 1978, BN II 192 [tu: 3 pierwsze księgi]; lub inne wydania, np. Jean Jacques ROUSSEAU, *Wyznania*, przeł. i wstępem opatrzył Tadeusz Żeleński (Boy), Kraków 2003.
 14. Laurence STERNE, *Podróż sentymentalna przez Francję i Włochy*, przeł. Agnieszka Glinczanka, oprac. Zofia Sinko, wyd. 2 przejrane i uzupełnione, Wrocław 2009, BN II 174.
 15. Jonathan SWIFT, *Podróże do wielu odległych narodów świata*, przeł. Maciej Słomczyński, posłowiem opatrzył Juliusz Kydryński, Kraków 1979. [tu części I – *Podróż do Liliputu* oraz IV – *Podróż do krainy Houyhnhnmów*]; lub inne wydania, np. Jonathan SWIFT, *Podróże Guliwera do wielu odległych narodów świata*, przeł. i posłowiem opatrzył Maciej Słomczyński, Wrocław 1988.
 16. VOLTAIRE, *Kandyd*, w: idem, *Powieści filozoficzne*, przeł. Tadeusz Żeleński (Boy), Poznań 2014; lub inne wydania.

Teksty zalecone

1. *Abyśmy o ojczyźnie naszej radzili. Antologia publicystyki doby stanisławowskiej*, oprac. Zbigniew Goliński, Warszawa 1984.
2. Franciszek BOHOMOLEC, *Komedie*, t. 1–2, oprac. i wstęp Jan Kott, Warszawa 1960.
3. Izabela CZARTORYSKA, *Pisma literackie i estetyczne*, wstęp, wybór i oprac. Aneta Kwiatek, Kraków 2014.
4. Adam Kazimierz CZARTORYSKI, *Panna na wydaniu*, w: idem, *Komedie*, oprac. Zofia Zahrajówna, Warszawa 1955.
5. *Drama mieszczańska*, oprac. Janina Pawłowiczowa, Warszawa 1955.
6. Cyprian GODEBSKI, *Grenadier-filozof. Powieść prawdziwa wyjęta z dziennika podróży 1799*, oprac., wstępem i komentarzem opatrzył Zbigniew Kubikowski, wyd. 2 zmien. i popr., Wrocław 1953.
7. Franciszek Salezy JEZIERSKI, *Wybór pism*, oprac. Zdzisław Skwarczyński, wstępem poprzedził Jerzy Ziomek, Warszawa 1952.
8. Franciszek KARPIŃSKI, *Historia mego wieku i ludzi, z którymi żyłem*, oprac. Roman Sobol, Warszawa 1987.
9. Jędrzej KITOWICZ, *Pamiętniki czyli Historia polska*, tekst oprac. i wstępem poprzedziła Przemysława Matuszewska, komentarz Zofia Lewinówna, wyd. 3, Warszawa 2009; lub wydania poprzednie.
10. Hugo KOŁŁATAJ, *Wybór pism politycznych*, oprac. Bogusław Leśnodorski, Wrocław 1952, BN I 140.
11. *Komedia obyczajowa warszawska*, t. 1–2, oprac. i wstępem poprzedziła Zofia Wołoszyńska, Warszawa 1960.
12. Stanisław KONARSKI, *Pisma wybrane*, t. 1–2, oprac. Juliusz Nowak-Dłużewski, wstępem opatrzył Zdzisław Libera, Warszawa 1955.
13. Michał Dymitr KRAJEWSKI, *Pani Podczaszyna*, wstęp i oprac. Irena Łossowska, Warszawa 1991.
14. Michał Dymitr KRAJEWSKI, *Podolanka wychowana w stanie natury, życie i przypadki swoje opisująca*, wstęp i oprac. Irena Łossowska, Warszawa 1992.
15. Ignacy KRASICKI, *Dzieła wybrane*, t. 1–2, oprac. Zbigniew Goliński, Warszawa 1989.
16. Ignacy KRASICKI, *Dzieła zebrane*, t. 1: *Poematy*, oprac. Zbigniew Goliński, Wrocław 1998; t. 4: *Komedie*, oprac. Józef Tomasz Pokrzywniak, Poznań 2016.
17. Ignacy KRASICKI, *O rymotwórstwie i rymotwórcach*, transkrypcja i oprac. Ewa Zielaskowska, Poznań 2017.
18. Ignacy KRASICKI, *Rozmowy zmarłych*, wstęp i komentarze Zdzisław Libera, Warszawa 1987.

19. Ignacy KRASICKI, *Wybór liryków*, oprac. Sante Gracioti, Wrocław 1985, BN I 252.
20. Ludwik KROPIŃSKI, *Julia i Adolf*, w: *Polski romans sentymentalny*, oprac. Alina Witkowska, Wrocław 1971, BN I 206.
21. *Literatura barska. Antologia*, oprac. Janusz Maciejewski, wyd. 2 zupełnie zmien., Wrocław 1976, BN I 108.
22. „*Monitor*” 1765–1785. *Wybór*, oprac. i wstępem poprzedziła Elżbieta Aleksandrowska, Wrocław 1976, BN I 226.
23. Adam Stanisław NARUSZEWICZ, *Poezje zebrane*, wydała Barbara Wolska, t. 1: Warszawa 2005; t. 2: Warszawa 2009; t. 3: Warszawa 2012; t. 4: Warszawa 2015, „Biblioteka Pisarzy Polskiego Oświecenia” t. 4, 9, 11, 13.
24. Julian Ursyn NIEMCEWICZ, *Śpiewy historyczne*, oprac. Zdzisław Libera, Warszawa 1948; lub wydania kolejne.
25. *Pamiętniki króla Stanisława Augusta. Antologia*, wybór tekstu Dominique Triaire, przeł. Wawrzyniec Brzozowski, wstęp Anna Grześkowiak-Krwawicz, red. Marek Dębowski, Warszawa 2016.
26. *Polska stanisławowska w oczach cudzoziemców*, t. 1–2, oprac. i wstępem poprzedził Wacław Zawadzki, Warszawa 1963.
27. Stanisław Kostka POTOCKI, *Podróż do Ciemnogrodu i „Świstek Krytyczny” (wybór)*, oprac. Emil Kipa, Wrocław 1955, BN I 154.
28. Stanisław STASZIC, *Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego*, oprac. Stefan Czarnowski, przygotował do druku Bogusław Leśnodorski, wyd. 2 zmien., Wrocław 1952, BN I 90.
29. *Wokół Doświadczyńskiego. Antologia romansu i powieści*, oprac. Jerzy Jackl, Warszawa 1969.
30. „*Zabawy Przyjemne i Pożyteczne*” (1770–1771). *Wybór*, oprac. i wstęp Julian Platt, Wrocław 1968, BN I 195.

Opracowania zalecone

1. *Antyk oświeconych. Studia i rozprawy o miejscu starożytności w kulturze polskiej XVIII wieku*, pod red. Tomasza Chachulskiego, Warszawa 2012.
2. Anna BERDECKA, Irena TURNAU, *Życie codzienne w Warszawie okresu oświecenia*, Warszawa 1969.
3. Wacław BOROWY, *O poezji polskiej w wieku XVIII*, wyd. 2, Warszawa 1978.
4. Roger CAILLOIS, *Dzieje człowieka i książki: hrabia Jan Potocki i Rękopis znaleziony w Saragossie*, przeł. Leszek Kukulski, w: idem, *Odpowiedzialność i styl. Eseje*, wybór Maciej Żurowski, słowo wstępne Jan Błoński, przeł. Jan Błoński i in., Warszawa 1967.

5. Ernst CASSIRER, *Filozofia oświecenia*, przeł. Tadeusz Zatorski, Warszawa 2010.
6. Pierre CHAUNU, *Cywilizacja wieku Oświecenia*, przeł. Eligia Bąkowska, Warszawa 1989.
7. Andrzej CIEŃSKI, *Pamiętnikarstwo polskie XVIII wieku*, Wrocław 1981.
8. Marcin CIEŃSKI, *Literatura polskiego oświecenia wobec tradycji i Europy. Studia*, Kraków 2013.
9. Marcin CIEŃSKI, *Pejzaże oświeconych. Sposoby przedstawiania krajobrazu w literaturze polskiej w latach 1770–1830*, Wrocław 2000.
10. *Człowiek oświecenia*, pod red. Michela Vovelle’a, tłum. Monika Gurgul i in., Warszawa 2001.
11. *Czytanie Karpińskiego*, t. 1–2, pod red. Bożeny Mazurkowej, Tomasza Chachulskiego, Warszawa 2017.
12. *Czytanie Książnika*, pod red. Bożeny Mazurkowej, Tomasza Chachulskiego, Warszawa 2010.
13. *Czytanie Krasickiego*, pod red. Teresy Kostkiewiczowej, Romana Doktora, Bożeny Mazurkowej, Warszawa 2014.
14. *Czytanie Naruszewicza*, t. 1–2, pod red. Barbary Wolskiej, Teresy Kostkiewiczowej, Bożeny Mazurkowej, Warszawa 2015.
15. *Czytanie Trembeckiego*, t. 1–2, pod red. Jerzego Snopka, Wojciecha Kaliszewskiego, Bożeny Mazurkowej, Warszawa 2016.
16. Roman DĄBROWSKI, *Epopeja w literaturze polskiego oświecenia*, Kraków 2015.
17. Roman DĄBROWSKI, *Poemat heroikomiczny w literaturze polskiego oświecenia*, Kraków 2004.
18. *Europejski Wiek Osiemnasty: uniwersalizm myśli, różnorodność dróg. Studia i materiały*, pod red. Marka Dębowskiego, Anny Grześkowiak-Krwawicz, Michała Zwierzykowskiego, Kraków 2013.
19. *Europejskie źródła myśli estetyczno-literackiej polskiego Oświecenia. Antologia wypowiedzi pisarzy francuskich, niemieckojęzycznych i angielskich 1674–1810*, oprac. Teresa Kostkiewiczowa, Zbigniew Goliński, Warszawa 1997.
20. *Filozofia francuskiego Oświecenia*, wybór i wstęp Bronisław Baczek, Warszawa 1961.
21. *Filozofia niemieckiego Oświecenia*, wyboru dokonali oraz wstępami poprzedzili Tadeusz Namowicz, Karol Sauerland, Marek J. Siemek, Warszawa 1973.
22. Marc FUMAROLI, *Gdy Europa mówiła po francusku*, przeł. Wawrzyniec Brzozowski, Jan Maria Kłoczowski, wstęp Anna Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 2017.
23. Zbigniew GOLIŃSKI, *Ignacy Krasicki*, Warszawa 2002.
24. Zbigniew GOLIŃSKI, *Kalendarz życia i twórczości Ignacego Krasickiego*, t. 1–2, do druku przygotowała i wstępem opatrzyła Magdalena Górka, Poznań 2011.
25. Andrzej Feliks GRABSKI, *Myśl historyczna polskiego Oświecenia*, Warszawa 1976.

26. Anna GRZEŚKOWIAK-KRWAWICZ, *Dyskurs polityczny Rzeczypospolitej Obojga Narodów: pojęcia i idee*, Toruń 2018.
27. Anna GRZEŚKOWIAK-KRWAWICZ, *Regina libertas. Wolność w polskiej myśli politycznej XVIII wieku*, Gdańsk 2006.
28. Paul HAZARD, *Kryzys świadomości europejskiej 1680–1715*, przeł. Janusz Lalewicz, Andrzej Siemek, wstęp Maciej Żurowski, Warszawa 1974.
29. Paul HAZARD, *Myśl europejska w XVIII wieku od Monteskiusza do Lessinga*, przeł. Halina Suwała, wstępem poprzedził Stanisław Pietraszko, Warszawa 1972.
30. Ulrich Im HOF, *Europa Oświecenia*, przeł. Małgorzata Łukasiewicz, Warszawa 1995.
31. Paweł JASIENICA, *Rzeczpospolita Obojga Narodów*, cz. 3: *Dzieje agonii*, Warszawa 2007; lub wydania poprzednie.
32. Barbara JUDKOWIAK, *Franciszka Urszula Radziwiłłowa – w poszukiwaniu własnego głosu. Propozycje interpretacyjne, dokumentacyjne i edytorskie*, Poznań 2013.
33. Paweł KACZYŃSKI, *Niedokończona podróż. Proza Tomasza Kajetana Węgierskiego. Studia i przekroje*, Wrocław 2001.
34. Paweł KACZYŃSKI, *Rodzina w literaturze stanisławowskiej. Motywy – konwencje – poglądy*, Wrocław 2009.
35. Juliusz KLEINER, *O Krasickim i o Fredrze. Dziesięć rozpraw*, Wrocław 1956 [tu: rozprawy o satyrach i bajkach Krasickiego].
36. Juliusz KLEINER, *Studia inedita*, oprac. Jerzy Starnawski, Lublin 1964 [tu: *Bajki nowe Krasickiego*].
37. Mieczysław KLIMOWICZ, *Początki teatru stanisławowskiego (1765–1773)*, Warszawa 1965.
38. Mieczysław KLIMOWICZ, *Polsko-niemieckie pogranicza literackie w XVIII wieku. Problemy uczestnictwa w dwu kulturach*, Wrocław 1998.
39. Teresa KOSTKIEWICZOWA, *Horyzonty wyobraźni. O języku poezji czasów Oświecenia*, Warszawa 1984.
40. Teresa KOSTKIEWICZOWA, *Klasycyzm, sentymentalizm, rokoko. Szkice o prądach literackich polskiego Oświecenia*, Warszawa 1979.
41. Teresa KOSTKIEWICZOWA, *Oda w poezji polskiej. Dzieje gatunku*, Wrocław 1996.
42. Teresa KOSTKIEWICZOWA, *Oświecenie – próg naszej współczesności*, Warszawa 1994.
43. Teresa KOSTKIEWICZOWA, *Pamiętniki Stanisława Augusta na nowo odkryte*, Warszawa 2015.
44. Teresa KOSTKIEWICZOWA, *Poezja religijna czasów Oświecenia w Polsce*, w: *Polska liryka religijna*, pod red. Stefana Sawickiego, Piotra Nowaczyńskiego, Lublin 1983.

45. Teresa KOSTKIEWICZOWA, *Tradycja sentymentalizmu w poezji epoki romantycznej. (Zarys problemu)*, w: *Problemy polskiego romantyzmu*, Seria 3, pod red. Marii Żmigrodzkiej, Wrocław 1981.
46. Teresa KOSTKIEWICZOWA, *Z oddali i z bliska. Studia o wieku oświecenia*, Warszawa 2010.
47. Danuta KOWALEWSKA, *Magia i astrologia w literaturze polskiego oświecenia*, Toruń 2009.
48. *Kultura literacka połowy XVIII wieku w Polsce. Studia i szkice*, pod red. Teresy Kostkiewiczowej, Wrocław 1992.
49. Zdzisław LIBERA, *Rozważania o wieku tolerancji, rozumu i gustu. Szkice o XVIII stuleciu*, Warszawa 1994.
50. Zygmunt ŁEMPICKI, *Wybór pism*, oprac. Henryk Markiewicz, t. 1: *Renesans, oświecenie, romantyzm i inne studia z historii kultury*, Warszawa 1966.
51. Janusz MACIEJEWSKI, *Dylematy wolności: zmierzch sarmatyzmu i początki Oświecenia w Polsce*, Warszawa 1994.
52. Julian MAŚLANKA, *Słowiańskie mity historyczne w literaturze polskiego Oświecenia*, Wrocław 1968.
53. Tadeusz MIKULSKI, *W kręgu oświeconych. Studia, szkice, recenzje, notatki*, Warszawa 1960.
54. Tadeusz MIKULSKI, *Ze studiów nad Oświeceniem. Zagadnienia i fakty*, Warszawa 1956.
55. *Motywy religijne w twórczości pisarzy polskiego oświecenia*, red. Teresa Kostkiewiczowa, Lublin 1995.
56. *Myśl amerykańskiego Oświecenia*, wyboru dokonali Wiesław Furmańczyk i Iwona Sowińska, wstępem poprzedził Piotr Graff, Warszawa 1964.
57. Maciej PARKITNY, *Nowoczesność oświecenia. Studia o literaturze i kulturze polskiej drugiej połowy XVIII wieku*, Poznań 2018.
58. Henri PEYRE, *Co to jest klasycyzm?*, przeł. i posłowiem opatrzył Maciej Żurowski, Warszawa 1985.
59. Stanisław PIETRASZKO, *Doktryna literacka polskiego klasycyzmu*, Wrocław 1966.
60. Paweł PLUTA, *Polska ballada gotycka*, Warszawa 2017.
61. Józef Tomasz POKRZYWNIAK, *Ignacy Krasicki. Wśród pisarzy polskiego oświecenia*, Poznań 2015.
62. *Problemy kultury literackiej polskiego Oświecenia*, pod red. Teresy Kostkiewiczowej, Wrocław 1978.
63. *Problemy literatury polskiej okresu oświecenia*, Seria 1–2, pod red. Zbigniewa Golińskiego, Wrocław 1973–1977.

64. Agata ROĆKO, *Kontusz i frak. O symbolice stroju w XVIII-wiecznej literaturze polskiej*, Warszawa 2015.
65. *Rok Monarchii Konstytucyjnej. Piśmiennictwo polskie lat 1791–1792 wobec Konstytucji 3 Maja*, pod red. Teresy Kostkiewiczowej, Warszawa 1992.
66. François ROSSET, Dominique TRIAIRE, *Z Warszawy do Saragossy. Jan Potocki i jego dzieło*, przeł. Anna Wasilewska, Warszawa 2005.
67. Emanuel ROSTWOROWSKI, *Ostatni król Rzeczypospolitej. Geneza i upadek Konstytucji 3 Maja*, Warszawa 1966.
68. Elżbieta SARNOWSKA-TEMERIUŚ, KOSTKIEWICZOWA Teresa, *Krytyka literacka w Polsce w XVI i XVII wieku oraz w epoce oświecenia*, Wrocław 1990.
69. Zofia SINKO, *Oświeceni wśród Pól Elizejskich. Rozmowy zmarłych: recepcja – twórczość oryginalna*, Wrocław 1976.
70. Zofia SINKO, *Powiatka w oświeceniu stanisławowskim*, Wrocław 1982.
71. Zofia SINKO, *Powieść zachodnioeuropejska w kulturze literackiej polskiego oświecenia*, Wrocław 1968.
72. *Słownik literatury polskiego Oświecenia*, pod red. Teresy Kostkiewiczowej, Wrocław 2002; lub wydania poprzednie.
73. Jerzy SNOPEK, *Objawienie i oświecenie. Z dziejów libertynizmu w Polsce*, Wrocław 1986.
74. Roman SOBOL, *Franciszek Karpiński*, Warszawa 1987.
75. Krystyna STASIEWICZ, *Elżbieta Drużbacka, najwybitniejsza poetka czasów saskich*, Olsztyn 1992.
76. *Świadomość literacka w Polsce. Antologia*, t. 1, cz.1: *Oświeceni o literaturze. Wypowiedzi pisarzy polskich 1740–1800*, oprac. Teresa Kostkiewiczowa, Zbigniew Goliński, Warszawa 1993, cz. 2: *Oświeceni o literaturze. Wypowiedzi pisarzy polskich 1801–1830*, oprac. Teresa Kostkiewiczowa, Zbigniew Goliński, Warszawa 1995.
77. *Teatr Narodowy 1765–1794*, pod red. Jana Kotta, oprac. Jerzy Jackl i in., Warszawa 1967.
78. Ian WATT, *Narodziny powieści. Studia o Defoe’em, Richardsonie i Fieldingu*, przeł. Agnieszka Kreczmar, Warszawa 1973.
79. René WELLEK, *Termin i pojęcie klasycyzmu w historii literatury*, przeł. Andrzej Jaraczewski, w: idem, *Pojęcia i problemy nauki o literaturze*, wybrał i przedmową poprzedził Henryk Markiewicz, Warszawa 1979.
80. „Wiek Oświecenia” – wszystkie numery czasopisma
81. Barbara WOLSKA, *Poezja polityczna czasów pierwszego rozbioru i sejmu delegacyjnego 1772–1775*, Wrocław 1982.
82. Barbara WOLSKA, *W świecie żywiołów, Boga i człowieka. Studia o poezji Adama Naruszewicza*, Łódź 1995.

83. Roman WOŁOSZYŃSKI, *Ignacy Krasicki. Utopia i rzeczywistość*, Wrocław 1970.
84. Grzegorz ZAJĄC, *Czuły weredyk. Twórczość poetycka Juliana Ursyna Niemcewicza*, Kraków 2015.
85. Czesław ZGORZELSKI, *Poezja religijna w okresie Oświecenia*, „Przegląd Powszechny” 1983, nr 2–3.
86. Piotr ŻBIKOWSKI, *Horyzonty polskiego oświecenia. Wykłady z epoki 1740–1830*, oprac. Jolanta Kowal, Kraków 2010.
87. Piotr ŻBIKOWSKI, *Klasycyzm postanisławowski. Zarys problematyki*, Warszawa 1999.
88. Piotr ŻBIKOWSKI, *W pierwszych latach narodowej niewoli. Schyłek polskiego oświecenia i zwiastuny romantyzmu*, Wrocław 2007.